

Een spel voor de maharadja

Kindertoneel

door

ROB MAAIJEN

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.

Tel: 072 - 5 11 24 07

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **EEN SPEL VOOR DE MAHARADJA** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **ROB MAAIJEN** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

© **2025 Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv**

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (YouTube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, generale repetities met publiek, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **4** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,

E-mail: rechten@toneelfonds.be. Telefoon (03)3.66.44.00.

Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

PERSONEN:

Tekstrollen:

Maharadja Shirham (m)

Raadvrouw Sumantra (vr)

Monnik Sissa (vr)

Lijfwacht Tarak/ eventueel tweede lijfwacht (m)

Facultatief/ figuranten:

(Harem)dansgroep

Muzikanten

Goochelaars/acrobaten/slangenbezweerders etc.

De minimale bezetting voor het stuk bedraagt 4 personen. Voor de rol van de maharadja en de lijfwacht gaat de voorkeur uit naar een heer. De rol van lijfwacht kan eventueel ook uitgebreid worden tot 2 personen om voor een leuke wisselwerking in de dialoog te zorgen. Hiervoor zijn kleine aanpassingen in de tekst nodig.

Voor het eventueel verhogen van de sfeer d.m.v. dansscènes en optredende artiesten zijn meerdere figuranten nodig *(de aantallen en acts kunnen bepaald worden naar eigen inzicht en mogelijkheden)*.

Historische achtergrond

Het verhaal gaat over de introductie van het schaakspel. Het ontstaan van het schaakspel is met veel legendes omgeven. De oorsprong moet waarschijnlijk vele eeuwen geleden worden gezocht in India.

In alle legendes is er sprake van een tirannieke, schatrijke vorst die zich mateloos verveeld en daardoor erg humeurig is. Op een dag laat een eenvoudige, wijze monnik hem kennis maken met een krijgshaftig spel bestaande uit zwarte en witte stukken: het schaakspel.

De vorst is zeer enthousiast over het spel en het heeft een gunstige uitwerking op zijn karakter. Ook de raadselachtige beloning voor de monnik in de vorm van rijstkorrels vormt een vast onderdeel van de legendes.

DECOR

Het verhaal speelt zich af in het oude India. Alle scènes vinden plaats in de troonzaal van de maharadja Shirham.

Deze ruimte moet een rijke/overdadige oosterse sfeer uitstralen. Gebruik hiervoor bijvoorbeeld veel lange, gedrapeerde kleurige doeken en/of vitrages. Als ze o.a. hoog worden bevestigd en vanuit het midden afhangen naar de zijkanten, wordt een gewelfd plafond gesuggereerd.

Belangrijkste meubelstuk is een (*pauwen*)troon of een deftige sofa met kleurige kussens. Deze dient aan de zijkant geplaatst te worden, zodat het middengedeelte vrij is voor eventuele (*dans*)optredens. Het is belangrijk dat het publiek zo goed zicht heeft op de expressies van de maharadja. Op een laag tafeltje staan een schaal met allerlei soorten fruit, een sierlijke kan met bekers en eventueel een fraaie waterpijp.

De achterwand wordt gevormd door enkele sierlijke zuilen met daartussen smalle, spits toelopende vensters. Deze kunnen in het platte vlak worden geschilderd. Minstens één raam moet voorzien zijn van een echt kozijn met vensterluiken, die naar buiten open kunnen draaien.

Suggesties voor verdere aankleding: grote exotische planten (*bijvoorbeeld sierpalmen*) in de hoeken, dikke tapijten, een grote kroonluchter of lantaarn vanuit het plafond.

SCÈNE 1: De troonzaal

(Bij aanvang van de voorstelling is de troonzaal leeg. Het toneel is zacht verlicht. Er klinkt op de achtergrond traditionele muziek uit India.

Facultatief:

Indien de mogelijkheden het toelaten kan, om de sfeer van het stuk te verhogen, als openingsact een Indiase (harems)dans worden opgevoerd.

Vanuit de zaal/via het middenpad komt de raadsvrouw op, vergezeld door een lijfwacht. De raadsvrouw is voornaam gekleed: kleurige, rijk geborduurde sari (lange zijdeachtige jurk) met sluier en sierlijke sandalen. Midden op het voorhoofd draagt zij een kostbare bindi (een sieraad gedragen midden op het voorhoofd, tussen de wenkbrauwen als traditioneel symbool voor bescherming/wijsheid) In haar ene hand houdt ze een ceremoniële staf met een grote knop aan de bovenzijde. Onder de andere arm draagt ze een rol perkament.

De lijfwacht draagt een oosters uniform (kleurige wijde pofbroek, kort hesje, brede gordel, tulband). Hij is bewapend met een lange lans/hellebaard, een groot kromzwaard.

(Tip: Er kan ook eventueel gebruik gemaakt worden van 2 lijfwachten. De tekst dient daarvoor op diverse plaatsen enigszins afgewisseld/aangepast te worden.)

De wachter neemt als eerste zijn plaats in op de voorgrond aan de zijkant van het podium. Hij staart strak voor zich uit. Tijdens de wandeling naar het podium groet de raadsvrouw minzaam het wachtende publiek en stelt zich in het midden op. Ze kijkt af en toe nerveus naar de zijkanten.

Na een tijdje klinken zware voetstappen (en eventueel dichtslaande deuren) vanuit de coulissen en de maharadja komt vanaf de zijkant op.

Hij is in dezelfde stijl gekleed als de wachter, alleen veel kostbaarder en aangevuld met zware gouden kettingen. Hij heeft een hoge tulband met een veer en in het midden een grote diamant. Hij draagt een fraai kromzwaard aan zijn zijde.

De lijfwacht springt snel in de houding. De maharadja kijkt erg humeurig. Met een verveeld gezicht neemt hij zuchtend plaats op de troon/sofa. De raadsvrouw knielt voor hem neer en buigt tot op de grond)

RAADSVROUW: *(krachtig)* Gegroet edele maharadja Shirham; opperste heer in het land der koningen, opgaande zon over Rajasthan, levens brengende moesson, verkoelende bries in de Thar-woestijn, groot...

SHIRHAM: *(snauwend)* Genoeg! Zo kan het wel weer, slome slijmjurk!

(De raadsvrouw krabbelt beteuterd overeind. De schildwacht kijkt gniffelend in de richting van het publiek. De raadsvrouw kucht enkele keren nerveus)

RAADSVROUW: *(zalvend)* Heeft u goed geslapen, edele heer? Heeft u zin in deze prachtige dag?

(De maharadja kijkt haar minachtend aan)

SHIRHAM: *(nijdig)* Ik heb niet goed geslapen! En ik heb geen zin in deze prachtige dag! *(Somber)* Ik heb dus een slecht humeur.

LIJFWACHT: *(luid)* Dat is niks nieuws!

(De maharadja schiet overeind en loopt met grote passen op de lijfwacht toe. In het voorbijgaan duwt hij de raadsvrouw ruw opzij. Die valt languit op de grond en blijft sidderend van angst liggen. Haar rol perkament vliegt over de vloer.

Shirham stelt zich vlak voor de wachter op en kijkt hem doordringend aan. Deze vertrekt echter geen spier en blijft recht voor zich uit staren. Na een tijdje is maharadja tevreden en beent terug naar zijn sofa/troon.

Op de terugweg stapt hij expres op de rug van de nog liggende raadsvrouw. Grinnikend gaat hij daarna lui op de sofa liggen (of hangen in zijn troon) en neemt een mandarijn.

De raadsvrouw komt moeizaam overeind, waarbij ze over haar pijnlijke rug wrijft. De wachter gniffelt opnieuw richting het publiek)

SHIRHAM: *(verveeld)* Is er nog iets nieuws te melden?

(De raadsvrouw kijkt paniekerig om zich heen op zoek naar de rol perkament. Ze vindt hem ergens op de vloer en ontrolt hem

zenuwachtig)

RAADSVROUW: *(verheugd)* Ons buurland heeft gereageerd op uw oorlogsverklaring...

(De maharadja springt vol vuur op, trekt zijn zwaard en zwaait er vervaarlijk mee in het rond.

De raadsvrouw deinst geschrokken achteruit. De lijfwacht kijkt waarderend naar zijn heer)

SHIRHAM: *(gretig)* En nemen ze de uitdaging aan? Trekken we eindelijk weer eens ten strijde?...

RAADSVROUW: *(verontschuldigend)* Nee, edele heer...Ze doen u in plaats daarvan een vorstelijk vredesvoorstel.

(De maharadja bergt met tegenzin zijn zwaard weer op en laat zich terugvallen op zijn troon/sofa)

SHIRHAM: *(spijtig)* Weer geen oorlog! *(Verongelijkt)* Ik vind regeren saai!

LIJFWACHT: *(luid)* Zoals gewoonlijk!

(De maharadja kijkt vernietigend in zijn richting en bekogelt hem snel met enkele mandarijnen. De raadsvrouw loopt ondertussen naar de achterzijde en opent de vensterluiken)

RAADSVROUW: *(enthousiast)* Om hun goede wil te tonen hebben ze een heel kostbaar geschenk gestuurd. Zou u eens willen kijken, hoogheid?

(De maharadja staat met tegenzin op en gaat naar het venster)

SHIRHAM: *(sceptisch)* Nou, het zal mij benieuwen...

RAADSVROUW: *(enthousiast)* Ze hebben, speciaal voor u, gevangen:... een zeer zeldzame witte olifant!

(De maharadja buigt zich voorover door het raam en kijkt een tijdje naar beneden)

(Raadsvrouw verwachtingsvol) En,...wat vindt u ervan?

(De maharadja stapt met een vies gezicht terug en sluit de vensterluiken met een klap)

SHIRHAM: *(minachtend)* Wat ik ervan vind...

(Opvliegend) Ik vind hem bleek en... lomp.

(Hatelijk) En hij stinkt nog erger dan jij!

(De raadsvrouw reageert geschokt en doet onderdanig een stap

terug. De schildwacht gniffelt opnieuw richting publiek. Shirham gaat hoofdschuddend terug naar zijn sofa/troon)

(Shirham achteloos) Wat moet ik met al die stomme beesten? Zet die olifant maar bij de rest in mijn dierentuin...

(Geeuwend) Wat had je nog meer te melden?

(De raadsvrouw werpt een blik op de rol perkament)

RAADSVROUW: *(verontschuldigend) Moment, edele heer.*

(Ze knipt met haar vingers dwingend naar de lijfwacht. Die kijkt eerst alsof hij het niet begrijpt, maar loopt dan tergend langzaam naar de zijkant. Op zijn gemak komt hij uit de coulissen terug met een rijk bewerkt kistje. Het is gevuld met grote parels. Neem hiervoor bijvoorbeeld pepermuntballen (ze moeten namelijk eetbaar zijn).

De raadsvrouw neemt geïrriteerd het kistje over van de lijfwacht en wuift hem weg. Met een verongelijkt gezicht neemt deze weer zijn plek in)

(Raadsvrouw blij) De stad Jaipur heeft haar jaarlijkse belasting betaald.

(Bewonderend) Ze hebben dit keer parels als betaling gestuurd. Werkelijk hoogheid: ik heb nog nooit zulke prachtige exemplaren gezien...

(Shirham wenkt haar onverschillig dichterbij. De raadsvrouw knielt eerbiedig neer en houdt het kistje uitnodigend voor hem open. De maharadja kijkt er achteloos in. Hij haalt er een grote parel uit en bekijkt hem vluchtig)

SHIRHAM: *(laatdunkend) Prachtige exemplaren, vind jij...*

(Peinzend) Misschien zijn ze aardig om mee te knikkeren...

(Hij laat de parel door de zaal stuiteren in richting van de lijfwacht. Meteen rolt hij er een tweede exemplaar achteraan. De raadsvrouw volgt het rollen van de parels met een geschokte uitdrukking op haar gezicht.

Als de parels zijn uitgerold, schuifelt de lijfwacht zo onopvallend mogelijk naar de dichtstbijzijnde parel. Terwijl hij stiekem rondkijkt zet hij er, duidelijk zichtbaar voor het publiek, voorzichtig zijn voet op. In een onbewaakt moment bukt hij snel en stopt de parel in zijn mond. Met een voldane glimlach kijkt hij daarna weer strak voor zich uit. De maharadja heeft zijn aandacht intussen

weer op de Raadsvrouw gericht)

(Shirham nonchalant) Zie je wel, je kunt er aardig mee knikkeren...

(Opvliegend) Verder vind ik het niks bijzonders!

(De lijfwacht slikt de parel opvallend luidruchtig door om zijn mond vrij te maken)

LIJFWACHT: *(luid)* Zoals gewoonlijk!

(Vervolgens kijkt hij geschrokken in de richting van het publiek en staart nadrukkelijk naar zijn maag. De maharadja slaat met een klap het deksel van kistje dicht)

SHIRHAM: *(onverschillig)* Zet die parels maar op het tafeltje. Ik kijk straks wel wat ik ermee ga doen...

(De raadsvrouw zet het kistje eerbiedig neer en gaat weer terug naar haar plaats)

(Shirham zuchtend) Had je verder nog wat?

RAADSVROUW: *(zenuwachtig)* Nee, edele heer. Dit waren alle staatszaken voor vandaag.

SHIRHAM: *(opgelucht)* Gelukkig! Dan ben ik ook weer van dat gezeur af.

(De maharadja kijkt de raadsvrouw een tijdlang heel indringend aan. Die wordt zichtbaar steeds zenuwachtiger)

SHIRHAM: *(nadrukkelijk)* Zou jij... niet voor iets... zorgen?...iets waarvan ik eindelijk kan genieten...

LIJFWACHT: *(luid)* Onbegonnen werk!

(De maharadja kijkt hem vuil aan en wendt zich dan weer naar de raadsvrouw.

Die valt handenwringend op haar knieën en buigt diep naar de grond)

RAADSVROUW: *(huilerig)* Edele heer, ik heb werkelijk allerlei artiesten gevraagd: buikdanseressen, goochelaars, slangenbezweerders, vuurspuwers. Maar....

SHIRHAM: *(geïrriteerd)* Wat maar...?

RAADSVROUW: *(bibberig)* Niemand durft nog voor u op te treden.

SHIRHAM: *(verbaasd)* Waarom niet?

(Nijdig) Vertel, vrouw!

RAADSVROUW: (*angstig*) Ze zeggen... dat ze bang zijn... voor uw humeur...

SHIRHAM: (*dreigend*) Wat... is er mis... met mijn humeur?

LIJFWACHT: (*luid*) Van alles!

(De maharadja negeert deze opmerking en kijkt verwachtingsvol naar zijn raadvrouw)

RAADSVROUW: (*nerveus*) Niets, edele heer. Uw humeur is altijd even stralend als de zon boven Rajasthan.

(De maharadja gromt instemmend. De lijfwacht schudt overdreven bedenkelijk zijn hoofd en laat een minachtend gesis horen)

SHIRHAM: (*zelfingenomen*) Dus dat is geen probleem...

(Uitdagend) En wat nu?

RAADSVROUW: (*verlegen*) Ik heb daarom zelf iets leuks voor u ingestudeerd...

(De maharadja trekt verbaasd zijn wenkbrauwen op. De lijfwacht draait zich vol leedvermaak om naar de raadvrouw)

SHIRHAM: (*geringschattend*) Het zal mij benieuwen...Laat maar zien...

(De raadvrouw haast zich naar de coulissen en komt snel terug met allerlei goochelmaterialen: koorden, kaarten, sjaals etc.

Nadrukkelijk bekeken door de maharadja en de lijfwacht voert ze verschillende goocheltrucs uit.

Tip:

Deze act kan helemaal naar eigen inzicht worden ingevuld. Een slangenbezwinging kan ook tot de mogelijkheden behoren. Eventueel sfeervolle muziek ter ondersteuning op de achtergrond laten horen.

Omdat de raadvrouw bloednerveus is, mislukken alle trucs op jammerlijke wijze. De maharadja ergert zich steeds meer. De lijfwacht staat zich ondertussen te verkneukelen. Na de laatste grote mislukking blijft de raadvrouw met gebogen hoofd staan. De maharadja staat langzaam op en begint heen-en-weer te lopen)

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto